

ДИТЯЧА ТРАВМА ОКА ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ

Петренко О. В., Прусак О. І., Ганюк В. М.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
Київ, Україна

Актуальність. Сьогодні через повномасштабну війну РФ проти України і активні бойові дії проти мирного населення страждають українські діти. Згідно з даними Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини, щодня в Україні гине двоє дітей та четверо отримують поранення – здебільшого внаслідок нападів із використанням вибухової зброї у населених пунктах. Хоча очі становлять лише 0,1 % всієї площі поверхні тіла та 4 % площі поверхні обличчя, питома вага та ступінь тяжкості травматичних пошкоджень очей під час військових дій в історичному аспекті постійно зростає через використання нових видів зброї. Діти стають потенційними жертвами воєнних дій, а ураження очей часто призводить до інвалідизації і психологічних травм.

Мета. Проаналізувати особливості дитячої травми ока військового часу.

Матеріали і методи: аналіз публікацій по даній тематиці.

Результати. Найчастіше сьогодні офтальмологи стикаються з мінно-вибуховою травмою. Міни, вибухові предмети та пристрої – вид боєприпасів, які активно використовуються під час ведення бойових дій, терористичних актів; містять оболонку (найчастіше металеву) та вибухову речовину.

Механізм мінно-вибухової травми добре відомий - під час детонації (активації) вибухової речовини металева оболонка розривається – формується багато дрібних металевих уламків (осколків). Виділяють 4 види травмуючих факторів. Первинна дія, коли на початку вибуху на організм діє ударна хвиля зі швидкістю 8 000 м/с. Вторинна дія, внаслідок якої після вибуху формуються осколки і з великою швидкістю розлітаються у різні боки та наносять поранення

(осколкові поранення і переважно рваний характер ран). Третинна дія, яка проявляється в зіткненні людини з іншими предметами, падіння при дії вибухової хвилі, яка формується під час вибуху. Четвертинна дія викликається вогняною кулею, яка формується під час вибуху з температурою до 3000 °С і може викликати опіки відкритих частин тіла людини. Через наявні описані вище види травмуючих факторів дитячі травми очей військового часу переважно мають комбінований характер.

Висновки. Через складний механізм мінно-вибухової травми і вплив на дитячий організм комбінації з 4 видів травмуючих факторів необхідний мультидисциплінарний підхід з залученням дитячого офтальмолога, комбустіолога, щелепно-лицевого хірурга, травматолога та інших фахівців для досягнення оптимальних результатів лікування і скорочення термінів реабілітації таких пацієнтів.